

Kerstfeest 2020

Thema: 'een risicovolle verrassing'

Goedemorgen,

In een decor van kerst kom ik vandaag bij jullie op bezoek. Via het scherm opnieuw. Minder dan we hoopten te kunnen, maar verstandig is het zeker. En het hoeft niet minder warm te zijn. We ervaren nog altijd in vrijheid het recht om met elkaar te delen wat ons draagt en inspireert.

In de lessen op school zocht ik met de leerlingen te communiceren over wat kerst aan betekenis mag hebben voor mensen van vandaag. We keken naar beelden van een zwarte meneer die een witte meneer op zijn schouder uit een gewelddadig geworden blacklivesmatter betoging wegdraagt. Ik legde ze uit dat die zwarte meneer enkele minuten daarvoor nog dood gewenst werd door die witte meneer. Ze zijn elkaars vijanden. "daar zal die witte man nu wel even anders over denken" zei een leerling. "nou ja in ieder geval voor deze ene dan" zei een ander.

De laatste zal het het meest bij het rechte eind hebben vrees ik, maar levenveranderend is het hoop ik wel voor die man.

Hij is – in weerwil van wat die laat zien in gedrag – gezien door de vijand en gered.

Indrukwekkende beelden die ik maar zo niet zal kwijtraken. Kleine lichtpuntjes in een wereld waarin het gewoon is om in je complotdenken te wonen en te blijven volhouden dat je gewonnen hebt. Wat blijkt?: Met macht en overtuiging kom je er maar zo ook niet.

Dat blijft voor mij het meest ontroerende aan het kerstevangelie. Ik leef er al zoveel jaren mee, maar nooit eerder kwam de kracht en het risico van kwetsbaarheid zo bij me binnen.

In een geloofswereld waarin het belangrijk is om elkaar te overtuigen van de historische waarheid ontgaat je zo ongeveer alles wat er gezien mag worden heb ik gemerkt.

Als in de flashmob van de supermarkt worden de herders overvallen door een overweldigende ervaring. In efratha's velden wel te verstaan.

Die plek kunnen we goed kennen:

Dit is het stoppelveld van Efratha, woest en ledig, waar Rachel stierf en werd begraven, waar eens David zijn kudde weidde, waar Ruth waarschijnlijk aren las op het veld van Boaz, en waar nu de herders nauwkeurig weten waar hun kudde zich ophoudt in de nacht.

Nog steeds heet dit gebied Shepherd's Fields (de herdersvelden). Vlakbij liggen de eerste huizen van Bethlehem. Tien kilometer verderop beginnen de eerste straten van Jeruzalem met de klagmuur.

Het is nacht. Iedereen slaapt. De hemel is in barensood, maar geen mens die er van wakker ligt. Luther heeft gezegd dat bij een goede preek een goed gezang hoort. Zo gaat het hier. De goede boodschap is gebracht: U is heden de heiland geboren! Iemand schreef: Een hemelse hymne maakt er als een machtig "Halleluja" de toepassing op. „Opeens schieten in die stille nacht uit de vensters van de hemel scharen van engelen toe om het heil te bezingen dat in Bethlehem geboren is. Als de aarde zwijgt, als er dan niemand is die de lofzang gaande houdt, als geen mens eraan denkt om God te loven voor Zijn onuitsprekelijke gave, welaan, dan zullen zij, dan zullen de engelen, deze hemelse zangers, het boven Efratha's stoppels doen. Als een machtig koor verschijnen ze om in eensgezinde samenzang God lof te zingen.

Dit engelenlied werd niet gezongen in de concertzaal van keizer Augustus, niet in het Herodion van koning Herodes, niet in de voorhof van de tempel, maar hier, boven het stoppelveld van Efratha, met als gehoor die herders in de nacht.

Wat eigenlijk een potsierlijk plaatje! Voor herders zo'n voorstelling.

U kent me als iemand die met zijn gedachten snel schakelt naar andere plaatjes in zijn hoofd. Dat overkwam me nu ook.

Geen idee of iemand van jullie het volgt, maar wij volgen het programma Serenade van Stef Bos. Dat is evangelie in actie! Stef Bos komt in contact met wat je een onaanzienlijke in de samenleving zou kunnen noemen. Een psychiatrisch patiënte, een voormalig crimineel, een jongen van amper 18 met 40 woonadressen vanaf het moment dat hij geboren werd, een mevrouw met MS, een vluchteling uit Eritrea. Het verhaal inspireert hem een lied te schrijven met zijn band. Vervolgens wordt het uitgevoerd in een prachtige concertzaal in Helmond, een omgebouwde kathedraal, een godshuis dat opeens tempel wordt voor 1 mens die het toekomt in het licht gezet te worden.

Stef Bos is vast blij met het ere zij God voor herders gezongen. Hij had er tussen kunnen hangen aan eigen vleugels. Als mensen in de supermarkt worden ze overvallen door een hallelujah zoals nog nooit eerder vertoond noch gehoord.

Zij Herders! Het zijn geen priesters, geen Schriftgeleerden of farizeeërs, maar Stefs onaanzienlijken, herders die op de schapen moeten passen. Ze horen tot het uitschot van de maatschappij, tot het minste, het verachte en het onedele. Door anderen worden zij, deze mannen uit het veld, niet geteld, niet meegeteld, over het hoofd gezien en genegeerd. Zij zijn wel trouw aan het werk en op hun post, maar zijn niet in tel. Hun woord is in een rechtszaal geen stuiver waard.

En opnieuw overvalt je datzelfde vreemde gevoel over God. Hoe dom kun je zijn? Eerst al langs het randje van de afgrond met de keuze voor Zacharias en Maria en nu dit. Dit heeft toch geen overtuigingskracht? Mooi dat engelenkoor, maar als niemand het kan bevestigen, omdat de rest ligt te slapen sta je als herder al met 10 – 0 achter wanneer je dit aan iemand wilt vertellen.

Had God niet wat beter na kunnen denken? Het volk had en heeft een heldere verwachting van de komst van de zoon des mensen, de redder. Bazuingeschal iedereen eerst eens wakker. Vuur uit de hemel, natuurverschijnselen die je doen sidderen en dan met pracht en praal de landing op de olijfberg die scheurt. Het volk zou hebben gebogen, elke knie die boven en die

onder de aarde is. Hosanna Hij komt de zoon van david om diens troon te herstellen voor eeuwig!

Maar nee, een handjevol onnensen, onaanzienlijken wordt overvallen met een ervaring die later kan worden weggezet als groepspsychose en ja dat kan, dus waarom is dát niet waar? Een risicovolle verrassing van jewelste.

Ze gaan wel op weg en vinden de stal met daarin het kind liggende in een voerbak en.... Zij aanbidden. Geen twijfel, alleen ongelooflijk vereerd en dankbaar en in het licht gezet.

God toont zich in ultieme kwetsbaarheid, in de stilte van een ruisende wind, in dat kleine gebaar van aandacht, in dat moment van gezien zijn, ondanks slechte vooruitzichten na een diagnose, ondanks rouw en verlies, verliezen we deze God niet. Een van ons, met al onze kwetsbaarheid bekend en er aan geleden, gestorven en opgestaan.

Zo nodigt kerst ons uit ons te verwonderen over zijn kleinheid die ons groot maakt en te zien hoe dat ons goed bemint.

Het evangelie van Kerst zet ons in de benen. Ons als eerste. We zijn gezien en welkom.

Om te aanbidden met woorden, een ere zij god en ons leven. Niet direct een vijand op de schouder leggen, maar wel met oog voor wat aanzien ontbeert, geen weet heeft van geluk, een elleboogje in een tijd van verplicht afstand houden en zo er eentje zijn van zijn weg. Zonder machtsvertoon, risicovol en de verrassing met de betekenis van genade.

Met vrede wil Hij tot ons komen een vrede op aard van een uitzonderlijke kwaliteit om van uit te delen en uit te jubelen in het lied van de engelen:

..... Ere zij God